

MAGYARÁG

1939. Okt. 23

VIII. No. 294

2 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Feladós szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

GABRIEL MARINESCU közbiztonsági miniszter rádiószózata „A megtérők visszatérhetnek családjaik körébe, de a meg- rögzötti rendzavarókat az utolsóig fogjuk büntetni”

(București). Gabriel Marinescu közbiztonsági miniszter szombat este rádióbeszédet mondott a vezetése alatt álló új minisztérium szerepéről és tevékenységéről.

— Nemrégiben — mondotta Gabriel Marinescu miniszter — egy új minisztérium létesült, a közbiztonság minisztériuma. Ugy érzem, kötelességem ennek az új minisztériumnak szerepét kimutatni, felvázolva jövőbeli tevékenységét is a román közvélemény előtt. A kritikára annyira hajlamos román közszellemet tendenciózus álhírekkel alarmírozták, mintha az új minisztérium a belpolitika fejlődésében lelné magyarázatát az állam rend-
őrösítése felé. Senki sem kell, hogy hitelt adjon ezeknek a forgalomban levő híreknek

A közbiztonsági minisztérium nem jelenti semmiféle polgári szabadságjog korlátozását.

Hogy a szándékosan vagy szándéktalanul elterjedt tévedéseknek elejét vegyem és válaszoljak a szülők részéről hoz-
zám érkező sok levélre a következőket szögeztem le:

— A közbiztonsági minisztérium nem tesz semmit hozzá az állam eddigi szervezetéhez. Célja kizárólag a közrend-
szeti és elővigyázatossági intézkedések összehangolása, a melyre a közbiztonság érdekében elengedhetetlen szükség van. A mostani speciális helyzetben, a mai súlyos időkben legfőbb gondunk a nemzet-
birtok érintetlen őrzete kell, hogy legyen. Ezt pedig csakis úgy lehet elérni, ha a legtek-
letesebb belső rendet mutatjuk fel. A szolidáris román lelkiismeret, amely annyiszor megmutatkozott, most is ki-
állta a próbát. A néhány el-
tévelyedetten kívül a kom-
pakt tömeg teljesen, önkén-
telenül, magától értetődően tel-
jesítette a rendfenntartási in-
tézkedéseket, amiket a köz-
biztonsági minisztérium elő-
vigyázatosságból elrendelt. A

rendzavarók száma igen cse-
kély. Intézkedéseink a közjót
szolgálják és azért közös kö-
telesség azokat teljesíteni. A
biztonsági intézkedéseket ne-
héz szívvel tesszük meg, akár
a szülő, amikor gyermekét
bünteti, de meg kell tennünk.
Most pedig válaszolok levél-
íróimnak.

— Tudok szeretni, nem tu-
dok gyűlölni. Azokat, akiknek
tisztá a lelke, akik őszintén
bánták vétkeiket, akik hűsé-

get fogadnak az országnak és
királynak, örömmel küldöm
vissza családjuk körébe. A
rosszakat, lélekmérgezőket,
azokat, akik halált akarnak a
testvérek között, azonban meg-
fogjuk büntetni. Megértéssel
vagyunk a fiatal generáció
iránt. A hatóság szelíd lesz a
megtérőkkel szemben, de az
utolsó halárig el fogunk menni
a rend megzavarói, a kaland-
orok büntetésében.

Nagy légiharc az Északi-tenger felett Angol vadászrepülőgépek lelőttek több német bombavető repülőgépet

(London. Reuter). Az angol légügyi minisztérium je-
lentése szerint az Északi tengeren légi harcra került sor a
német támadó repülőgépek és az angol vadászgépek kö-
zött. A német gépek már a délelőtti folyamán támadással
kísérleteztek. Az angol vadászgépek nyomban felszálltak és
üzőbe vették az ellenséges gépeket. Délután a német gé-
pek visszatértek a támadást akartak intézni több angol
hadihajó ellen. Az angol gépek a támadó német repülőgé-
pekkel felvették a harcot az angol hadihajók felett. Az
angol hadihajók légelhárító ütegei tűz alá vették a német
gépeket. A légügyi minisztérium jelentése szerint a né-
metek több gépet vesztek. Ugyancsak támadást kísérel-
tek meg eddig még meg nem állapított nemzetiségű gé-
pek Hull és Grimsby közelében. Harcra itt nem került
sor, mert az idegen gépek elmenekültek.

Aláírták a szerződést Rómában az olaszországi németek visszatelepítéséről

(Róma. Stefani). Ciano gróf
olasz külügyminiszter és von
Mackensen római német bi-
rodalmi követ, valamint Clau-
dius német követségi tanácsos
aláírták az Alto-Adidge német
lakosainak a birodalomba va-
ló visszatelepítésére vonatko-
zó egyezményt. Az olasz sajtó
szerint ez az egyezmény igen
kedvezően oldja meg a kér-
dést s ennek kapcsán a két
ország baráti együttérzéssel is-
mét tanujelét adta annak,
hogy barátságos alapon a leg-
nehezebb problémák is meg-

oldhatók. A sajtó kiemeli,
hogy más államokban egy-
egy ilyen probléma megoldása
lehetetlen lett volna.

Az egyezmény értelmében

Elsüllyesztettek egy német tengeralattjárót az Atlanti-Oceánon

(London. Reuter). Az Atlanti
óceánon a tengerészeti minis-
térium közlése szerint, egy né-
met tengeralattjáró támadást
kísért meg egy felfegyver-
zett angol kereskedelmi hajó

az Alto-Adidgebeli német
alattvalóknak visszatelepedése
kötelezővé vált. Az olasz ál-
lampolgárságu németek 1939
december 31-ig nyilatkozni kö-
telesek, hogy vissza akarnak-e
térni a birodalomba, vagy
nem? Ez azonban csakis az
olasz állampolgárságu néme-
tekre vonatkozik. Ezeknek az
áttelepítési ügyét 1942 decem-
ber 31-ig feltétlenül rendezni
kell. Az egyezmény ezenfelül
intézkedik a javak eladásából
befolyó összegek gyors átutalá-
sáról. Az olasz sajtó kiemeli,
hogy ez a zezegzmény a legba-
rátságosabb alapon jött létre
és tiszteletben tartja a natura-
lizált németek jogait.

Kiáradt a Mosel és el- őntötte a német állásokat

(London. Reuter). A tájé-
koztató minisztérium közli,
hogy a Luxemburgból érkező
jelentések szerint a Mosel ki-
lépett medréből és elöntötte a
német állásokat.

Összeállították a hadi- foglyok jegyzékét

(Genf. Havas). A nemzetköz-
i Vörös kereszt genfi közpon-
ja megszervezte a hadifoglyok
jegyzékének összeállítását. A
Vörös Kereszt közpon-ja a
hadvisező államoktól megkap-
ja a hadifoglyok névjegyzékét
és azt fotokópiában közli az
érintett országokkal. A sem-
leges államok szintén benyúj-
tják a Vörös Kereszthez az in-
ternáltak névsorát.

Ezer baltikumai német érkezett Németországba

(Berlin. DNB). Az Orta-
wa és az Adler német gőzösök fe-
délzetén közel ezer német át-
telepített tért vissza Néme-
rországra. Az Orta-
wa fedélze-
tén 740, míg az Adler gőzös
fedélzetén 300 németet szállí-
tottak.

ellen. A gőzös ágyulóvésszel
megrongálta a német tenger-
alattjárót, amelyet egy, a
helyszínére futó torpedórom-
boló végképpen elsüllyesztett.

Anglia elismeri a Szovjet által bekebelezett volt lengyelországi területeket

(Róma, Stefani). A Messagero című lap értesülése szerint angol politikai körökben igen nagy feltűnést keltett Butler külügyi államtitkárnak az alsóház legutóbbi ülésén tett nyilatkozata. Az államtitkár ugyanis kijelentette, hogy

az angol-lengyel szerződés nem vonatkozott szovjet-ország támadás esetére.

Az olasz lap szerint ezt a ki-

jelentést rövidesen újabb nyilatkozat fogja követni az angol kormány részéről, amelyben leszögezik, hogy az angol kormány

a névleges párisi lengyel kormányt nem biztosította arról, hogy a Szovjet által elfoglalt lengyel területeken visszaállítható lesz a régi Lengyelország.

Az olasz lapok szerint Anglia közeledést keres a Szovjetekhez.

Virginio Gayda szerint az olasz védnökség alatt álló

BALKÁN-BLOKK terve tovább is fennáll

„A Balkánon semmi sem történhet Olaszország nélkül”

(Róma, Stefani). Virginio Gayda, a Giornale d'Italia hasábjain „Tisztázásra szoruló pontok” címmel cikket írt, amelyben foglalkozik az ankarai hármass egyezményről. A nemzetközi sajtóban különböző hatást váltott ki a meg-egyezés. Voltak, akik ebben a háborús front kiszélesítését látták, mások viszont feltették azt a kérdést, hogy az egyezménynek milyen lesz a hatása azokban az államokban, amelyek érdekeik révén közel vannak a német birodalomhoz. Virginio Gayda kifejti, hogy az egyezmény tulajdonképpen elszigetelt okmány és az általa teremtetett rendszer semmi újat sem jelent. Tény az, hogy az egyezmény az angol kölcsön, valamint az alexandretti szandzsák átadása révén

meg:

— A Balkánon semmit sem lehet megkísérteni Olaszor-

Papen visszatér Ankarába

(Koppenhága, Reuter). A „National Fliegende” című lap értesülése szerint Papen különleges megbízatással visszatér Ankarába. Papen megbízatása az, hogy az ankarai hármass szerződés néhány pontját tisztázza.

Uj főtítkárok a Nemzeti Ujjászületési Front élén

Corneteanu és Silviu Dragomir miniszterek lemondtak a Frontban viselt tisztségükről

(București). Cornăteanu földművelésügyi miniszter, a Nemzeti Ujjászületési Frontjának munkaügyi főtítkára és dr. Silviu Dragomir kisebbségi miniszter, a Front intellektuális szekciójának főtítkára lemondtak a Frontban viselt tisztségükről, hogy minden

tevékenységüket miniszteri tárcájuknak szenteljék. Öfel-sége a lemondást elfogadta és a N. U. F. intellektuális főtítkárává dr. Moldovan Victor ügyvédet, a mezőgazdasági és munka-csoport főtítkárává pedig Victor Apostoleanu nagybirtokost nevezte ki.

szág tudta és beleegyezése nélkül, minthogy Olaszországot életbevágóan fontos érdekek fűzik a Balkánhoz. Ezek az érdekek korántsem gazdasági tekintetűek.

Az olasz újságíró ezután ismerteti a török sajtó kommentárjait, amelyek szerint

Törökország lával áll minden támadó szándéktól s minden eszközzel a békét akarja szolgálni.

A török lapok ezután utalnak arra, hogy Olaszország is célzatosan látja fenntartani a békét a Balkánon s ezért politikája egyezik Törökország ez irányú politikájával. Az európai konfliktust a Balkánt illetőleg semlegesíteni kell. Éppen ezért valószínű, hogy

Olaszország védnöksége mellett a Balkán-államok blokkba tömörülnek.

Strassburgot kiűritik

(Páris, Havas). A francia főhadiszállás jelentése szerint a háború kitörése óta pénteken volt a legnyugodtabb nap a nyugati fronton. Ehhez hozzájárul a csipős időjárás. Csúpan néhány helyen volt zavaró tűzérzési tűz. A járőrök és felderítő osztagok fejtettek ki helyenkint tevékenységet. A francia hadvezetőség az erőd-vonal mögött minden védelmi intézkedést megtett, hogy biztosítsa magát bármilyen bekövetkező meglepetés ellen.

Nemrégiben az a hír terjedt el, hogy a francia hadvezetőség a Maginot vonal mö-

gött az egyes községek lakóit ki akarja telepíteni. Illetékes helyen kijelentették, hogy erre a lépésre a francia hadvezetőség nem gondol. Csúpan arról volt szó, hogy egyes helyeken a csendőrök az evakuációt illetően kérdést intéztek a lakossághoz. Valószínűleg mindama helységek lakóit, amelyek jelen pillanatban még beleesnek a német ágyuk tűz-vonalába, fel fogják szólítani, hogy amennyiben tehetik és módjuk van rá, költözzenek az ország belsejébe. Vonatkozik ez különösen Strassbourg-ra, amely 6 kilométernyire fekszik a németek Rajna balparti állásától.

450 ezer lejre maraszialták el Szalonta városát

a strand-perben

(Nagyvárad). Öt év óta húzódo perben hirdették ma ítéletet a törvényszék. Fuchs Géza volt strandbérlo pert indított Nagyszalonta ellen, mert a strand vize hideg és zavaros volt és ezért a közönség nem látogatta. A törvényszék ma hirdetett ítéletében négyszáz-ezer lei kártérítési összeg és annak időközi kamatainak megfizetésére kötelezte Szalonta városát Fuchs Géza volt bérlovel szemben, ezenkívül ötvenezer lei perköltiséggel is elmarasztalta a várost.

Varrógépet és kerékpárt javítok, veszek és eladok. — Singer gépkocsirészek raktáron. — Autogén hegesztést és petroleum gyorsfűző javítást garancia mellett vállalom.

Jakab műszerész Str. Avram Iancu No. 5.

jött létre. Az olasz újságíró ezután az angol lapok véleményét ismerteti, amelyek szerint ma minden szem Olaszország felé tekint. Virginio Gayda kifejti, hogy vannak bizonyos körök, amelyek elszigetelt okoskodással Olaszországot bele akarják keverni ebbe az ügybe. Olaszország azonban teljes nyugalommal figyeli az eseményeket. Az olasz újságíró ezután vitába száll a Times ama állításával, hogy a szorosok miatt vár igen fontos szerződés révén nemcsak a szerep Törökországra, hanem Törökország vállalni fogja a közvetítés egyenes szerepét a Balkánon.

Virginio Gayda ezzel kapcsolatban a következőket jegyzi

Megdöbbszentő hirtelen halál- eset történt szombat este Nagyváradon. Az este folyamán villámgyorsan terjedt el a hír, hogy Judovits Menyhért Take Ionescu utca 57 szám alatti lakó, 54 éves fakeskedő egy autótaxiban rosszul lety és mielőtt még orvosi segítség érkezett volna — meghalt.

Judovits Menyhért este 7 órakor vidékről, üzleti utjáról tért haza. Társával, Faragó Sándorral együtt egy autótaxi-

ba ült be. A Nicolae Jiga utcán Faragó kiszállt az autóból, kezét fogtak és az autó tovább hajtott. A sofőr a Japport cukrászdá előtt horgásra lett figyelmes, hátranézett és oda-szólt Judovitshez, majd rázni kezdte. A kérdésre azonban nem kapott választ. Judovits Menyhért elvesztette eszméletét. A sofőr a Rimanóczy utcában lakó dr. Halász orvoshoz hajtattott, azonban az eszméletét vesztett fakeskedő időközben meghalt. A

holttestet megvizsgálta dr. Domokos városi tisztiorvos is, aki szintén megállapította a halál beálltát.

A hirtelen elhunyt Judovits Menyhért családja iránt állalános részvét nyilvánul meg.

Magyarság

az egytlen reggeli lap Kapható minden trafikban

Ne legyünk elbizakodottak!

„Anglia s Franciaország rossz taktikát követ, ha Németország kiéheztetésére számít”

A háboru megnyeréséhez nem elég egy nemzet erőtartálékainak próbarátétele

Jacques de Lesdain, egy Svájcban tartózkodó francia újságíró cikkét közli a L'illustration legutóbbi száma. Lesdain az odaérkező francia lapokban azt az állítást olvasta, amely szerint Németország még ábba az esében sem tudja nyersanyag szükségletét fedezni, ha Oroszország és a délkelet-európai semleges államok hajlandóak is szállítani a hadviselő németeknek. Hogy az állítás hitelességéről meggyőződjék, egy svájci közgazdasági szakértőhöz fordult, akit, mint a német ügyek egyik legkomolyabb ismerőjét tartanak számon. A svájci szakértő adta az alanti felvilágosításokat:

Kétségtelen, hogy a cikk szerzőjének tökéletesen igaza van, ha azt írja, hogy Németországnak a lehetetlenséggel határos háboru esetén iparának a teljes életbentartásához a szükséges nyersanyagokat beszereznie mindaddig, amíg Anglia a tengeren szigorú ellenőrzést gyakorol. De fel kell hívnom a figyelmét arra a körülményre, hogy Németország számára a háboru élethalál kérdése lett. Egyik oldalon elkezdte, másik oldalon kénytelen volt belemenni, még pedig olyan totális szellemmel, amely az Önök de mokratikus és latin beállítása-nak, a mindig mértéket tartani igyekvésnek még mindig teljesen érthetetlen. Önök megszo-kott hazaszeretetükkel és igaz ügyért való áldozatkészséggel mennek a háboruba. Az, amit Franciaország mutat, valóban csodálatos. Mindenesetre számot kell vetni azzal, — ez csupán megállapítás, nem pedig kritika részemről — hogy a természet Önöket részesítette előnyben, hiszen — ugyszólván minden korlátozás nélkül vezet hetik le a háborút. Országuk több tengerre nyílik, Franciaország gyarmataihoz vezető út éppen úgy, mint az angol világot nyitva maradnak után pótlásért uszó hajóik előtt, — amely utánpótlás tekintetében még Angliával szemben is — előnyben vannak, hiszen az önök földje termékenyebb és gazdagabb, mint a brit szigetekké.

Természetes tehát, — hogy Önök franciák nem számolnak nélkülözéssel, megszokott jómodjuk megszűnésével, csak egy egészen súlyos és váratlan katasztrófa esetén.

Mindent a hadseregnek

Ez a helyzet aztán nehezíti teszi hogy fogalmat alkothassanak a totális háboruról, amelyet Németország végig kénytelen vivni. Pedig ez a tudat teszi érthetővé az egész német nevelési rendszert is, amelynek célja az, hogy férfit és asszonyt rászoktasson arra, hogy életét panasz nélkül áldozza fel hazájának, ne gondoljon a-

zokra, akik utána sirnak, vagy akiket ő sirathat, hogy ne törődjenek az élet könnyed és kellemes oldalával. A totális háboru legcsekélyebb tekintetel Sincs a kényelemnek azokra a legelemibb követelményei re sem, amelyek pedig a mi korunkban már nélkülözhetetlenek látszik.

A totális háboru annyit jelent, hogy a hadseregnek mindenének meg kell lennie élelmiszerekben, municióban, a polgári lakosság pedig elégedjék meg azzal, ami a hadsereg számára felesleg. Joguk van az életre azoknak is, akik nincsenek a harcmezőn, de csak a legszűkebb keretek között és számukra megtagadnak minden nem abszolút kényszerítően szükséges dolgot.

Az idő nem elég, mert egy nép áldozatkészsége kimeríthetetlen

Ez az oka annak, hogy a német békegazdaság szükségletei nem alkalmazhatók háborus gazdálkodás eseteire. Azok az adatok, amelyeket az Önök által mutatott cikk felsorol, egy olyan civiléletre vonatkoznak, amely a háboru kitörése óta — nem létezik Németországban. Igaz, hogy Németországnak 8 millió tonna petróleumra van szüksége a katonai és polgári

MÁR KORAN REGGEL A MAGYARSÁG

KÖZLI A LEGFRISSEBB ESEMÉNYEKET

ÁRA 1 LEI

szükségletek kielégítésére, de a magángépkocsiknak a közlekedésből való kivonásával ez a szám lényegesen lecsökkent. — A német nép ma úgy él, mint mi éltünk harminc évvel ezelőtt, amikor nem ismertünk más közlekedési eszközt, mint a vonatot, villamost, kocsit, — vagy kerékpárt. Ezzel szemben a hadseregnek, minden más feláldozás árán rendelkezésre áll a szükséges nyersanyag. Figyelembe kell venni azt is, hogy a mozgóháborun túl, amely nem tarthat soká állóháboruban a repülőgépek és tankok szükségletei ismét erősen lecsökkennek.

Csak a transzport nem állíthat le. Vagyis a szénfogyasztás és elég a polgári fogyasztás 20 százalékos csökkentése ahhoz, hogy a hadseregnek meglegyen a szükséges utánpótlás. Igaz, hogy a vasérckészlet évi tíz millió tonnával csökken, de csökken a szükséglet is, hiszen az építkezések megállnak és a vasfelhasználást csak a hadsereg utánpótlás-szükségleteire használják fel, amire az így is elég, vagyis a vashiányt ismét csak a polgári lakosság érzé meg. Ami a gumit illeti, köz tudomásu, hogy az összes magánautók pneumatikáit elko-bozták katonai célokra. Ami pedig az élelmiszerek korlátozásokat illeti, tévedés azt hinni, hogy tényleges élelmiszer hiány észlelhető. Elővigyázati intézkedésről van csak szó, totális intézkedésről, amely éreztetni kívánja azt hogy az áldozatokat a hadseregért — mindenkinek meg kell hoznia, másrészt pedig arra szolgál, hogy az ellátást hosszabb időre biztosítsák.

Hogyan is gondolhatnak arra, hogy azok a vezetők, akik ilyen hatalmas hadianyagot tudtak felhalmozni, elhanyagolhatják az élelmiszer ellátásban a szükséges elővigyázatosságot akkor, amikor még élénken emlékeztünkben él az előző háboru éhínségének emléke? — Mindenki, aki Németország köz gazdaságát ismeri, megerősítheti, hogy millió és millió doboz konzerv áll készen, a magtárak zsúfolva vannak és hogy az elmúlt időben néha beállt hus hiány éppen a konzerv célokra való husfelhalmozás következtében lépett fel.

Mérlegtulajdonosok figyelmébe!

Ezuton hozom szíves tudomásukra, hogy mérleg javító és készítő műhelyemet áthelyeztem a főposta mellett levő Barfü u. 2. sz. alá, ahol mindennemű e szakmába vágó munkát jutányos áron készítek. Szíves pártfogásukat kérem KOVÁCS GYULA redész, Barfü u. 2.

A totális háboru nem ismeri enyhítést, vagy félintézkedéseket mindaddig, míg a győzelem kezében nincs vagy a végleges vereség el nem kerülhető többé. Ha városoknak kell eltűnnie a föld színéről, hát eltűnnek, ha elveket kell megtagadni, hát megtagadják, ha veszte ségeket kell elviselni, hát elviselik. A totális háborut megállítani éppen úgy nem lehet, — min egy lavinát. A mélységbezuhanás vagy elsöpör egy civilizációt, számára mindegy, utján meg nem állítható. Ez a háboru nem ismeri az érzelme ket. Lényegében kibékíthetetlen és kegyetlen, személytelen, mint egy gép.

Ami nem jelenti azt, hogy az ilyen ellenfelet nem lehet legyőzni. Hiszen a paroxizmus nem tart örökké. Anglia és Franciaország előnyös helyzetben vannak, de helytelen taktikát követnek. Téves az az elképzelés, hogy pusztán az idő is legyőzheti a totális ellenfelet.

— Az építőipari céh titkár! Hivatata felhívja tagjai figyelmé, hogy azoknak is készítenek személyazonossági igazolványokat, akiknek nincs rendezve az állampolgárságuk. — Továbbá azok részére is, akik még ezideig elmaradtak ugy családtagjai, valamint alkalmazottai részére készítenek személyazonossági igazolványokat minden nap a délelőtti órákban a str. Alexandri 13. szám alatti titkári irodában.

Primăria Municipiului Oradea.

Biroul M. O. N. T

6. számú rendelet

Mi, Nagyvárad város polgár mestere az 1938 augusztus 14-iki közigazgatási törvény 1. szakasza és az 1939. március 6-i légvédelmi törvény 12. szakaszának 2. bekezdése alapján

tekintettel arra, hogy 1939 szeptember 25-ikétől a légügyi és tengerészetügyi minisztérium az ország egész területén a (bejelentett és be nem jelentett) légvédelmi gyakorlatok alkalmazását megkezdi, az idevonatkozó törvény 12. szakasza alapján a lakosságnak légvédelmi kioktatása céljából

elrendeljük

1. szakasz. A riadó esetén a következő előírások végrehajtását:

a) Minden intézmény és gyár elégséges riadó eszközzel rendelkezzen, ha ez nincs meg, úgy azt azonnal egészítsék ki.

b) Az intézmények és gyárak légvédelmi alakulatai teljes személyzettel és a szükséges felszereléssel birjanak.

2. szakasz. A fényforrások kioltására a következő előírások hajtandók végre.

a) A külső világítás a legszükségesebb minimumra csökkentsék úgy az utcákon, mint az összes szabad helyeken.

b) A fényreklámok kioltandók.

c) Az üzletek kirakatait rejtett lámpákkal kell világítani, szükség esetén pedig átlátszó függönyöket is kell alkalmazni.

d) A kocsik, autók, villamosok, kerekpárok kék vagy zöldre festett reflektorokkal közlekedjenek.

e) Az intézmények, gyárak, nyilvános helyiségek és bármiféle lakások oly módon rejtik el világításukat, hogy az épületből a fény ki ne szűrődhessen. Erre használható redőny, függöny, drapéria, vagy sötét papír. A helyiség kiszellőztetése alkalmából, az ablakok, vagy ajtó kinyitásakor a fényt előzőleg el kell oltani.

f) A portások és szolgálok a riadójel hallatára kötelesek a fényt eloltani.

3. szakasz. Az álcázásra vonatkozóan a következő előírások hajtandók végre.

a) Az intézmények és gyárak lehetőség szerint azonnal khaki színűre festik külső falukat, a jövőben az új építkezéseknél, javításoknál pedig kizárólagosan ez a szín engedélyezett. A fehérre festett és a város határában levő kerítéseket zöldesbarnára kell festeni.

b) Az udvarok és kertek lehetőség szerint ültetéssel álcázandók és a jövőben ezt az álcázást minden tulajdonos végre kell, hogy hajtsa.

4. szakasz. Az intézmények és gyárak homokszákokkal biztosítják azokat a különbö-

ző anyagokat is, amelyek az intézmény számára létfontosságúak.

5. szakasz. Felszólítunk minden családot, hogy lehetőségeik szerint szerezzenek be gázmaszkot és családi orvosságos szekrényt, hogy sebesülés vagy gázmérgezés esetén első segílyt nyújthassanak.

6. szakasz. A tűzvész megelőzésére a következő intézkedések hajtandók végre.

a) A magánlakások, nyilvános helyiségek és intézmények padlásait minden gyúlékony anyagtól ki kell tisztítani.

b) A padlás sarkaiba egy-egy ládát helyezünk egy köbméter homokkal, 1—2 lapát, 1—2 tartály, hogy a gyújtóbombákat meg tudjuk fojtani. Ahol lehet oltókészüléket is be lehet szerezni.

7. szakasz. A vállalatok és intézmények a gázvédelmi alakulatokat gázálarokkal és a szükséges felszereléssel lássák el.

8. szakasz. Ajánljuk a közönségnek, amelynek konfliktus esetén nincs szolgálata, hogy inár előre válassza ki a helyszínt, ahova önként elutazik a város eselleges kiürítése esetén és ezt jelentse be a M. O. N. T. ügyosztálynál.

9. szakasz. A közönség minél nagyobb számban vegyen részt a légvédelmi kurzusokon.

10. Felhívjuk a közönség figyelmét, hogy október 25-től megkezdődik a magánházaknál és intézményeknél a légvédelmi előírások ellenőrzése. A rendelkezések ellen vétők, vagy az azokat szabotálók 6 hónaptól 2 évig terjedő fogság és 5—50 ezer lei pénzbüntetésben részesülnek.

IPAROS UJSÁG

Szervezettségével használja ki az iparosság azt az előnyt, amit az új ipartörvénybiztosít részére

Hosszu évek panaszra és siralma talált meghallgatásra, midőn megadták a jogot az iparosságnak, hogy szervezeteiken keresztül azokra a helyekre jelöljenek delegátusokat, mellyel életük minden mozzanatában találkozhatnak. Amilyen régi keserve az iparosságnak az, hogy nem az ők bizalmi emberei foglalták el azon megtisztelő állásokat, illetve munkaköröket, melyet eddig csak kiváltságosak részére tartottak fent, éppen olyan régi az iparosságnak az indolenciája az esetleg megadott jogaival szemben. A legőkeletesebben világít rá az a helyzet, amely a céhek fiókjainak megalakulása hiányában keletkezett. Minden hét meghozza az ügy előbbrevitelének egy-egy lépését. Minden héten kapunk, illetve kapnak a céhközpontok a minisztériumtól kezdve az összes hatóságoktól és intézményektől átiratokat, amelyekben kéri, hogy a Somes tartomány területére ide vagy oda jelöljön a céh tagjai sorából delegátust, illetve megbízottat erre vagy arra a posztra. A helyzet furcsasága

magával hozza, hogy a kéresek a céhek nem tudnak eleget tenni, mert különböző városokban egyes iparos vezetők gáncsoskodása és okoskodása folytán a fiókok még nem tudtak megalakulni. Szinte lehetetlennek tűnik fel, hogy a mai időkben még mindig akadnak lelkiismeretlen kufárok, akik az iparosügyet üzletnek nézik s ha ezen üzleti számításuk nem talál kedvező eredményre, képesek elárulni az iparosság ügyét.

A központ igyekszik eleget tenni a felhívásoknak úgy a Munkakamara, munkabíró, betegsegélyező és még számtalan közintézményekhez való delegálást elvégezni tagjai sorából, természetesen csak azon városokból, melyek a fiókjait már megalakították. Azokon a helyeken, ahol a fiókok még nem alakultak meg, a siralmak dacára is a régi rendszeren változtatni képtelen, mert hiszen ha mi, iparosok nem igyekszünk magunkon segíteni, s hallgatunk azokra, akik az összefogásnak ellenségei, úgy csak mi magunknak ártunk.

W. P.

A textil és ruházati iparos-céh választmányi ülése

A legutóbb megtartott textil és ruházati céh választmányi ülésén több olyan napirend szerepelt, mely közvetlenül érinti úgy a céh iparosait, mint az általános iparosságot. Az utóbbi hetekben kelle-

men megglepetésben volt részük azon iparosoknak, akik nyílt üzlettel rendelkeznek. A Kereskedelmi és Iparkamara kiküldötte ellenőrző körutat tartott az előbb említett iparcsoportnál s kérte az iparkama-

rai cégbejegyzést. Mint kisiparos, ilyenekkel természetesen nem rendelkezve, hivatkoztak arra, hogy ha a Munkakamarának a tagjai, ugyanakkor nem kötelező tudtukkal a Kereskedelmi és Iparkamarának cégbejegyzett tagjai lenni. Ezen érvelést legtöbb esetben nem fogadták el és utána a jegyzőkönyvek felvétele következett, mely súlyos bírságot

Mától

kezddőleg korán reggel
kérjen

Magyarság-ot
minden trafikban!

helyezett kilátásba. Ezen helyzet tisztázására a textil és ruházati cég beadvánnyal fordult úgy a Munkakamarához, mint a Kereskedelmi és Iparkamarához, valamint az illetékes minisztériumhoz. A beadványban rámutatott arra, hogy az iparos nem árul anyagot rakárából, hanem azt saját műhelyében feldolgozva szállítja a megrendelőnek. Az illetékes fórumok ezt figyelembe véve, a jegyzőkönyvek felvételét megszüntették és a további intézkedésig, illetve az ügy végleges rendezéséig a már felvett jegyzőkönyveket szünetelőbe tette.

Azon panasz ügyében, mely az iparosokat a közüzemek villamosmű osztálya által újabb leherrel sújtja és pedig a kauciók felemelésével, a céh választmányja ezen sérelmes ügyet egy közös céhülés elé terjeszti.

— A Bőrfeldolgozó kisiparosok ujonnan megnyílt helyiségében, str. Take Jonescu No. 1, minden szerda este és vasárnap d. e. hivatalos órát tart. Felhívjuk karátársaink figyelmét, hogy mindenki hozza magával iparendélyét, ennek hiányában a mesterkönyvét, hogy a céhünkbe a beiratása véglegesítve legyen. Azonkívül minden iparos ügyeket intézünk a hivatalos órák ideje alatt. A bőrfeldolgozó iparos céh elnöksége.

— A textil és ruházati céh hírei. A textil és ruházati céh értesíti tagjait, hogy titkári hivatalunk a Kereskedelmi Csarnak (Piata Mihai Viteazul) első emeleti helyiségében hivatalos órát tart minden délután 10—fél 2 óráig, valamint szerda esténként 8 órától, mely időben tagjaink rendelkezésére áll. — A sajtóbizottság minden szerda este 8 órakor a tagok rendelkezésére áll — Felhívjuk szakosztályaink figyelmét, hogy eselleges szakmai értekezletüket titkári hivatalunkban 8 nappal előbb jelentsek be. — Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy személyazonosság igazolványok kiállítását titkári hivatalunk a hivatalos órák alatt minden délután 10—fél 2-ig eszközözi.

Figyelmeztetés!

Napjaink rohanó tempója megköveteli, hogy lépést tartunk az eseményekkel. A mai ember nem várhat 24 órát, hogy megtudja, mi történt. Az éjjeli eseményekről nem tájékoztat senkit más lap, mint az 1 leies Magyarország, mely máától kezdve

minden trafikban már korán reggel kapható

ták, most a világot kell kétváltta fektetni.

Ez azonban nem sikerülhet. Mert ha volt valami értelme a német nép hét éves szenvedésének, úgy az az volt, hogy megmutassa az egész világnak, hogy mi az, ami reá vár. A földgolyó kicsivé zsugorodott, akkorává, mint egy lakás és mindenkinek rendet kell tartania a saját szobájában, különben az élet elviselhetetlenné válik. Amikor 1933-ban a német szobában kezdetét vette a pokoli lárma, először a zsidók ellen, az egész világ együtt szenvedett velük. Nem azért, mert a zsidóság az egész világon elszórtan él, hanem mert a baj akár csak egyetlen kis népet ér is, az egész világtestet támadta meg, mint ahogy az egész szervezet megbetegszik, ha a baktériumok csak egyetlen szervet támadtak is meg.

Ez a béke igazi oszthatatlansága; az emberi közösség természeti törvénye. Ebből következik, hogy ha az államok egymás között békében kívánnak élni, úgy együttesen magukra kell vállalni minden egyes állam belső békéjének garanciáját is. Ezen az összezsugorodott földgolyón nincsenek többé „nemzeti törekvések”, amelyek ne ütköznenek az összes többi nemzetek érdekeibe, mint ahogy különben is a túlajtott „nemzet”-fogalom az, amelynek Európa a ma alkonyát köszönheti. Amerika harminc nemzetet egyesít egyetlen, oszthatatlan állammá. Ez a jövő útja.

Az első próbálkozások Európában is megtörténtek, a népszövetségi biztonsági tárgyalásokkal. De ez már túl későn jött, a szerződésekből már nem volt annyi erő, hogy az erőszak csábításait leküzdje. Ekkor az erőszak ellen már csak egyetlen biztonság létezett: az erőszak. A következő békekötésnél gondolni kell majd erre. Egy közös, nemzetetlen feletti erőnek kell biztosítania a népeket és önmagát, vagyis az egész világot egy, a maihoz hasonló jelenségtől, attól, hogy valaki saját népe szellemét megzavarva és elnyomva új erőszakosságok útját készíttesse elő. A mai háború is lehet egy lépés előre, az oszthatatlan béke felé, mert ennek a háborúnak egyetlen mély értelme: a Németország elleni harc Németország felszabadításáért.

Olajfolt a tenger felszínén...

Hogy vadásszák a modern harcászat legféltettebb eszközét: a tengeralattjárót

Churchillnek, az admirális első lordjának legutóbbi kijelentései a tengeralattjáró-kalózkodás meggátolásával kapcsolatosan az egész világon nagy felzúdulást keltett. Az admirális nem felejtette el az 1917-es nehézséget, amikor is az ismételt torpedózások komolyan veszélyeztetették a brit szigeteket élelmezését.

Ma az angol tengeralattjáró-támadást elhárító módszerek hatszorosan hatásosabbak, mint a háború legaktívabb szakaszában, amit igazol az is, hogy három hét alatt tíz német tengeralattjárót súlyosztettek el. És a védelmi egységeket, mint Churchill bejelentette, október végére még megháromszorozzák... „Abban a pillanatban a játéknak vége, a blokádnak szörnyű fegyverét nem lehet ellenünk visszafordítani. A német játék egy autóját elvesztette...”

Az áruló rádió

Honnan a helyzet fordulata? Elsősorban a felkutatások tudományos módszereinek köszönhető ez, amelyet évtizedeken át türelmesen dolgoztak ki a specialiták és amelyek lehetővé teszik, hogy a víz alatt tartózkodó tengeralattjáró pontos helyét is megállapítsa az ellenséges kutató-egység.

A tengeralattjáró, ez az acél szerkezet, amely nem túl gyors és félig vak, igen könnyen sebezhető. Egy közelében felrobbant bomba, egy gránátszilánk elég ahhoz, hogy örökre a tengerfenékhez szegezze az acélkoporsót. A nehéz feladat csak felfedezése volt. De ha egyszer célbavették, az annyi, mintha már el is pusztították volna.

Az angol tájékoztatói minisztérium érdekes felvilágosítást nyújt a felkutatás módszereiről.

A legelső módszer — amelyet nem tengeralattjárókkal szemben is használnak — a rádió útján való helymeghatározás. A német hadvezetőség kiküldi a tengerre tengeralattjáróját, amely azonban kapcsolatot tart fenn bázisával rádió útján. — Szerencsétlenségére azonban számos angol és francia rádiómegfigyelő is kutatja az étert és mozgatható antennáival csakhamar pontosan megállapítják a gyanús hullámok eredetét, illetve irányát. Éppen ezért az utóbbi időben a német rádiók egyre inkább tartózkodnak a rádió használatától és így, ha semmi hír nem érkezik a kiküldött tengeralattjáróról, a hadvezetőség csak hetek után könyvel el elvesztettnek a tengeralattjárót. Ez egyik legfőbb oka annak a demoralizációnak és nyomott hangulatnak, amely a tengeralattjáró személyzetén mindenkor erővel vesz.

De a döntő eredményeket a

mikrofonikus lehallgatás, a „hangmerítés” hozta meg. — Hogy ezt megértsük, nézzük csak, hogy is működik egy tengeralattjáró. Víz alatt előrehaladását az akkumulátoroktól táplált villanymotoroknak köszönheti, amelyek a csavarokat hajtják. A felszínen viszont Dieselmotorok mozgatják, amelyek ugyanakkor dinamókat is forgatnak, amelyek az akkumulátorokat újra töltik. Így még ha rádiót nem is működött a tengeralattjáró, víz alatt a villanymotorok, víz felett pedig a dinamók feltétlenül előidéznék elektromos kisugárzásokat.

A tengeralattjáró pedig nem maradhat végtelen ideig a víz alatt. Fel kell merülnie néhány órási időközönként akkumulátorainak megtöltése és a levegő felújítása végett. A víz alatt teljesen vak tengeralattjáró felmerüléskor körülvehető ugyan egy pillantást periszkopja segítségével, de már ez is könnyen felhívhatja a közelben levő hajók figyelmét.

De míg mélyen a víz alatt van a tengeralattjáró, akkor is a csavarok forgásának és a gépek zaját egy vízbe merített mikrofonnal nagy távolságtól fel lehet fogni. A víz kiűző hangvezető és a víz alá merített mikrofon több kilométeres távolságról meghallja a tengeralattjáró zaját. Kétféle mikrofon használatával pedig, a legjobb hallási irány megállapításával pontosan meg lehet kapni a tengeralattjáró tartózkodási helyét és nincs másra szükség, mint az így megjelölt pont pontos becélzására.

Az ultra-hang, mely öl

De még a tengerfenéken nyugvó, tehát semmi zajt sem adó tengeralattjárókat is meg lehet találni. Langevin és Chilkowsky nevéhez fűződik ennek a módszernek a felalálása. A rendszer az ultra-hang-

gok alkalmazásán alapszik. — Mik ezek az ultrahangok?

Az emberi fül a hangrezgéseknek csak egy kis területét képes felfogni, mégpedig a maximális, másodpercenkénti 12000 rezgésszámmal. Az ennél magasabb hangokat az emberi fül nem hallja meg. Csakhogy minél nagyobb rezgésszámmal rezgésről van szó, annál könnyebben szabályozható a terjedés iránya, úgy hogy az 50.000 rezgésszámmal hangot már, mint egy fénykét lehet irányítani.

Egy kvarc-hangvilla segítségével, amelyet a vízbe süllyesztenek, ilyen magasrezgésszámmal ultrahangot keltenek, amelyet vékony sugárban járatnak körül. Ha a hangkéve egy tengeralattjáró fémtestébe ütközik, onnan visszaverődik és a víz alá süllyesztett mikrofon ezt felfogja. Így aztán a tengeralattjáró fekvésének irányát pontosan megállapították, nincsen más határa, mint egy torpedót ebbe az irányba kilőni és a víz felett csakhamar megjelenik a végzetes olajfolt, amely jelzi, hogy egy tengeralattjáró acélsírrá változott és soha többé nem emelkedik fel, hogy csatahajókat és kereskedelmi gőzösöket fenyegetsen.

A newyorki világkiállítás elnöke Rómában

(Róma, Stefani). Az amerikai világkiállítás elnöke Rómába érkezett és megtekintette a római 1942-es világkiállítás előkészületeit. A newyorki világkiállítás elnöke a látottak után kijelentette, hogy az 1942 évi római világkiállítás Olaszország aranykorát fogja jelenteni. Ezen a kiállításon nemcsak hogy maradványok épületeket láthat majd a látogató, de a most épülő paloták a régi római pompát elevenítik fel.

Rendelet

a hétfői légvédelmi gyakorlatról

Nagyvárad város „Mont” ügyosztálya a következőket hozza köztudomásra:

Hétfőn, október 23-án délután 11 óra 20 perckor (rádió szerinti idő) általános légvédelmi gyakorlatot tartanak Nagyváradon.

11 óra 20 perckor az összes helybeli gyárak szirénái adják meg az alarmot.

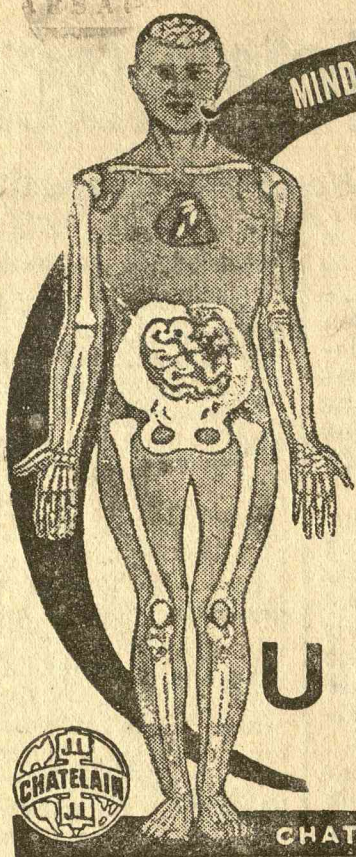
A szirénák hallatára a város egész lakossága maximum 3 perc alatt a kijelölt óvóhelyekre kell, hogy siessen. Minden jármű forgalma leáll, a járművek mellékkutákba vezetendők, vezetők pedig szintén az óvóhelyekre kell siessenek.

11 óra 30 perckor az alarm megszűnését jelzik a szirénák.

Az összes ipari és kereskedelmi vállalatok légvédelmi alakulataikat és a rendelkezésre álló anyagot üzembe helyezik.

Felhívjuk a város lakosságát, hogy a gyakorlat ideje alatt vesse magát alá a 6. számú rendeletben felsorolt rendelkezéseknek.

Mindazok, akik hanyagság, vagy rosszhiszeműség vétkébe esnek, a légvédelmi törvény 63. szakaszában foglalt 500—2000 lejig terjedő pénzbüntetésben részesülnek.

MINDEN FONTOS AZ EMBERI SZERVEZETBEN!

Ha migréne van, szédül, zug a füle, emésztési zavarokban, derék fájástól szenved, ezek mind a betegség előjelei és itt az ideje, hogy védekezzen. Vére telítve van mérgező anyagokkal, amelyek behatolnak a vérkeringési rendszerbe, mája el van dugulva és a vese-szűrők nem működnek, mindez azt jelenti hogy könnyen súlyos betegségek prédája lehet.

**Az Urodonal megmenti, ha mindennap bevesz egy-
ket kávéskanállal egy kevés vízben. „Az Urodonal
olyan gyógyszer, amelynek formulája a gyakorlat-
ban igen szerencsésnek bizonyult. Az az átmoso
kura, amelyet hatása kifejt, minden esetben és min-
denki számára nagyon hasznos”: rendszeres használ-
ata hozzásegít számos komoly betegség megelőzé-
séhez és megakadályozza az időelőtti megöregedést.**

Professzor G. POUCHET
az orvosi akadémia tagja

URODONAL

méregteleníti a szervezetet

Kapható gyógyszerárkában és drogeriákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATO MÁRKA

Az állampolgársági tör- vényrendelet indokolása

**Két irat szükséges a felvételhez: bizonyítvány, hogy a kérvényező 1918-ban
vagy 1921-ben a mai Románia területén lakott és nemoprási bizonyítvány**

Tegnap számunkban közöl-
tük, hogy a hivatalos lapban
megjelent az új állampolgár-
sági törvény, amely

a kimaradt állampolgári jo-
gosultak összeírásának ha-
táridejét 1940. február 1-ig
meghosszabbította és az ille-
tőségi bizonyítvány helyett,
az ittlakási bizonyítvány fel-
mutatását is elegendőnek te-
kinti az állampolgárság el-
nyeréséhez.

A román állampolgárság
elnyeréséről és elvesztéséről
szóló törvény 62. szakaszának
rendelkezései az 1939. július
27-i 171 számú törvényrende-
let alapján törleszt módosítás
révén nem bizonyultak eléggé
teljeseknek és pontosnak ahhoz
hogy biztosítsák a csatolt terü-
leten élő és az egyesülés ré-
vén román állampolgárságra
jogosult összes lakosok felvéte-
lét az állampolgársági lajstrom
ba.

Abból a célból, hogy lehe-
tővé tétessék az összes lakosok
beírása az állampolgársági
listába, módosítottam a fentem-
lített törvény 62. szakaszát, be-
vezetve az összes rendelkezé-
seket, amelyeknek igyekez-
tem minél világosabb és telje-
sebb szövegezést adni, hogy
az érdekelték által eddig ta-
pasztalt nehézségek és akadá-
lyok elkerülhetőek legyenek.

Elsősorban meghosszabbított-
uk a listába való beírás határ-
idejét 1940 február 1-ig és il-
ymódon az összes jogosultaknak
megfelelő időt adtunk ahhoz,
hogy eleget tegyenek a forma-
lisoknak.

Megállapítottuk ezenkívül,
nogy az állampolgársági lis-
tába való beírást vagy azok

a községházak eszközlik, a
melyek a listák összeállítása
idején, azaz 1924-ben illetéke-
sek voltak, vagy pedig azon
községek községházai, ahol az
érdekelték jelen törvény ki-
hirdetésekor laknak.

Hogy a beírás eszközölhető
legyen, az érdekelték mind-
össze két bizonyítékot tartoz-
nak bemutatni:

1. Igazolást arról, hogy 1918
december elsején — az egyesü-
lés időpontjában, vagy 1921.
július 26-án a trianoni béke-
szerződés ratifikálása napján,
valamely csatolt területen levő
vagy okiráltságbeli tartomány
ban laktak és

2.) hogy ettől az időponttól
kezdve nem szereztek más ál-
lampolgárságot.

Ehárult ilymódon az össze-
írásra jogosultak utjából a
számítalan, sokszor legyőzhe-
telen akadály, hogy az ille ő
séget igazolja, úgy ahogy ed-
dig magyarázták ez a kifeje-
zést. Csak azt fogják bizonyí-
tani, hogy a fenti időpontok-
ban a csatolt területen, vagy
az okiráltságban laktak —
minden időigazolás feltétele
nékül.

Egyidejűleg kérheti felvé-
telüket azok is, akik kimarad-
tak a listából, függetlenül a
től, hogy ez a szituáció egy bi-
rió határozat folytán követ-
kezett be.

A 62. szakasz szövege, úgy,
ahogy a jelen törvény módosi-
totta, tehát szabályokat és fel-
tégeket ír elő, mint az 1924.
évi állampolgársági törvény
56. szakasza.

Megkönnyítettem azután a
kiskorú gyermekeknek a lis-
tába való felvételét és lehetőse-

ad am a csatolt területeken élő
román állampolgárok adoptált
gyermekének, hogy a román
állampolgárságot a listákba
való felvétel révén megsze-
rezzék — függetlenül a szü-
etés helyétől és idejétől, ha az
adoptálás 1939 október 1-ig
megtörtént.

Preciziroztam ezenkívül kül-
lön szakaszokban hogy yaz ü-
le-ékes községházak szerepe,
csak az érdekelték kérvényei-
nek beiktatása, a benyújtott
iratok feltüntetésével — anél-
kül, hogy joguk lenne dönteni
elcigadásuk felett.

A községházak által elkészí-
tett listák igazolása és a
felvitük való döntés joga az
igazságügyminiszteriumot ille-
ti, amely a hivatalos lapban
közvetett miniszteri határozat-
tal hirdeti ki végleges határo-
zatát.

A munkálatok sürgetése cél-
jából felvettem azt a rendelke-
zést, hogy a listákat a község-
házak minden hónap végén
küldjék fel az igazságügymi-
niszteriumhoz a terminus le-
járáig.

Ilymódon a terminus lejár-
takor csak néhány — az 1940.
januárjában beadandó — kér-
vény marad megoldat anul.

Úgy véltem, hogy ezen szé-
leskörű megértésről tanuskodó
rendelkezések törvénybe iktá-
tása az egyesülés révén állam-
polgárságra jogosult csatolt
területen ő lakosokkal szem-
ben — az egyetlen eszköz ahöz
hogy véglegesen és az állam
javára megoldjunk egy problé-
mát, amely állandóan napi-
renden van.

A törvényrendelet kimond-
ja azt is, hogy a községházak

az eddig eszközölt utólagos
beírásokat jelen törvény elő-
írásai szerint át kell, hogy aia-
kítsák és legkésőbb novem-
ber 10-ig felterjesszék a mi-
niszteriumhoz.

Ezek állampolgárságát a mi-
niszterium valószínűleg még
november hó folyamán meg-
erősíti és kihirdeti a hivatalos
lapban.

János bácsi

hogy lehet az, hogy Moszkvá-
ban tárgyaltak és Ankarában
irtak alá szerződést?

— Nem tudom, de úgy lác-
cik, hogy amikor sokáig tár-
gyalnak, akkor nem írnak alá
semmit. Csak azt nem értem,
hogy miér pont 15 évre írták
alá ezt a szerződést? Csak nem
számítanak arra, hogy 15 évig
fogják a Szigfrid meg a Mazsi-
nott vonalnál kiigazítani az ál-
lásokat?

— Közben azonban a német
repülőgépek majd mindennap
támadják az angol hajókat
bombával.

— Híjába a németeknél a
röpcidula is bombára van nyom-
tatva. Igaz, hogy az ankaraji
szerződés elég nagy bomba vót,
úgy hogy a német külügymi-
nyszter nem is tuggya egyedül
megemészteni, oszt ezér Pa-
pent is hazahitta. Oszt a fran-
cija rádió aszongya, hogy a
német külügyminyszter le is
mond, miután a törökök úgy
örülnek a szerződésnek, hogy
pezsgősvacsorát ittak. Mán pe-
jig a német külügyminyszter
pezsgőgyáros vót, mielőtt po-
litikusnak ment, oszt most saj-
nájja, hogy nem ü atta el a
pezsgőt.

— Hát a stockholmi érte-
keztet milyen eredményt ho-
zott?

— Az összes északi kirájo-
k beszéltek a rádióba, oszt ki-
derült, hogy mién jó szpikerek
Csak ippeg időjárás jelentők-
nek nem jók, mer' nem tuggy-
gyák, hogy derült, vagy borult
idő lesz-i?

— Iparos hírek. Vasuti szál-
litási kedvezmény a cétagok
részére. Felkérjük tagjainkat,
akiket a kedvezményes vasuti
szállítás érdekel, hogy jelent-
kezzenek irodánkban adataik
felvétele végett.

— A vas és fémipari cég
közli tagjaival, hogy a most fo-
lyamatban levő városi taxa
tárgyaláson éljen azon jogával,
hogy műhely után taxát fizető
iparosnak nem kell a lakás
után fizetni városi taxát.

— A fémipari cég bádoga-
és vízvezetékyszerelő alcsoport-
ja f. hó 25-én, szerdán este fél
7 órakor szakosztályi gyűlést
tart a str. Alexandri 13. szám
alatti helyiségben.

— A vas és fémipari cég
igazgatósági ülése f. hó 25-én
szerdán este fél 8 órakor lesz.
Kérjük tagjainkat, hogy ponto-
san jelenjenek meg.

— **REUMASOK.** Az eső és a nedvesség fokozzák a fájdalmakat. Megint panaszkodni fog, hogy fáj a válla, a csuklója és térdje. Mire vár még? Szerezzen be még ma gyógyszerészétől, vagy drogistájától egy üveg Urodonalt és vegyen be egy kanállyal egy kis vízben. Ez az egyszerű elővigyázatosság megóv számos ízületi fájdalomtól és biztosítja a jó fizikai állapotot. Urodonal-lal védve van a megbetegedéstől.

Őszi idényre**szövet maradékok**

egész öltöny, kabát és kosztüm méretben is, valamint vászon- nemű abrosz, törülköző, damaszt maradékok nagyon olcsó árban érkeztek

Steiner maradékoshoz

Calea Victoriei 3. udvarban balra.

Táblai hírek

Gábor Miklós és felesége — akik a nagyküüllőmegeyi jübert községben laktak, a halmi határállomáson jöttek haza az országból. A vámvizsgáló során azt mondták, hogy nincs semmi elvámolni valójuk, a vámhatóságok azonban selyem és gyapjuholmit találtak náluk. A vizsgálat megindult és az ügy a bíróság elé került. A tárgyaláson nem jelentek meg és a szármári törvényszék — távollétükben — egy-egy hónapi fogságra ítélte a Gábor házaspárt. Gáborék azon az alapon, hogy a tárgyalás idején külföldön tartózkodtak, per újrafelvételt kértek. A törvényszék azonban azon az alapon, hogy az édesapjuk idehaza volt és értesíthette volna őket, a kérelmet elutasította. Az első táblai tárgyaláson a Gábor házaspár egy müncheni orvostól bizonyítványt küldött be, amely szerint Gáborék betegen fekszenek, utazásra képtelenek és hónapokig nem is utazhatnak. A tegnapi tárgyalás után a tábla ítéletet hiedelt és abban helybenhagyta a törvényszék egyhónapos ítéletét.

A Frontul Maramuresului című maramarosszigeti lap cikket írt, amely szerint Buiat Vadimir mérnök, az aknasugatagi sóbánya és sósfürdő igazga ójának olyan cseh diplomája van, amelyikre rá van írva, hogy „csak a keleti államok” részére érvényes. — Buiat mérnök ezt az állítást sértőnek találta magára nézve. A cikkért a felelősséget Marina Alexandru felőlő szerkesztő vállalta. A maramarosszigeti törvényszék azon az alapon, hogy a fenti kitétel nem sértő, felmentette Marina Alexandrut. A tábla most helybenhagyta a felmentő ítéletét.

Korán reggel**MAGYARSÁG**

Kapható minden rafikban!

A japán külügyminiszter nyilatkozott Japán külpolitikájáról

(Tokió. Domei). Namura admirális, japán külügyminiszter, a nagy templomhoz vezetett zárandoklás alkalmából beszédet mondott. A beszéd válasz volt a tokiói amerikai követ legutóbbi kijelentéseire. A japán külügyminiszter hangsúlyozta, hogy Japán tisztázni akarja viszonyát az USA-val, Angliával, Franciaországgal. Ez azonban csak a keletázsiai új rend alapján valószínűsíthető meg. Ez az új rend nem érinti a fenti országok érdekeit. Japán külpolitikájának alapja tovább is a Komintern-ellenes paktum marad. Ez nem jelent ellenségeskedést a Sovjetunióval szemben, amennyiben az tartózkodik a propagandától. A német-szovjet szerződés nem változtatta meg Japán viszonyát Németország és Olaszország irányában.

A Warnolt erdőséget kiűritették a franciák

(Berlin. DNB). A legújabb német hadijelentés szerint a franciák kiűritették a Warnolt erdő kerületét és már csak két magaslatot tartanak megszállva a határ közelében.

(Páris. Havas). A hivatalos jelentés szerint a nyugati acvonalon az éjszaka nyugodtan tel el. Kisebb járőrtevékenység folyt tűzérési zavaró tűzzel.

Fegyverkezési kölcsön Finnországban

(Helsinki. Reuter). A finn kormány hozzájárult belső fegyverkezési kölcsön felvételéhez.

(Róma. Stefani). A „Lavoro

A finn küldöttség visszatérése Moszkvába

(Helsinki. Havas). A finn távirati iroda jelentése szerint a finn külügyminiszter nyilatkozatát adott a sajtónak, amelyben a legteljesebb megelégedését fejezte ki a stockholmi értekezlet eredményei feletl.

Fascista” kiemeli a német hadijelentésnek azt a szakaszt, hogy a német katonák nem lépték át a francia határt. Még Németország Anglia ellen offenzív háborút folytat, a franciákkal szemben defenzív magatartást tanúsít. A német bombavető repülőgépek egyetlen esetben sem követtek el támadást francia terület ellen.

Ujabb német szállító lett hajó a danzigi kikötőben

(Danzig. DNB). A danzigi kikötőbe tegnap befutott az Utland Törm nevű lett hajó, amely újabb 427 lettországi németet szállított vissza Németországba.

A finn küldöttség különben ma visszatér Moszkvába. Lehetőséges, hogy a küldöttség összehívásában némi változások következnek be, de a küldöttség vezetője továbbra is Paasikivi marad.

A Saar és Mosel között veszélyeztetnek a német támadások

(Páris. Havas). A francia nagyvezérkar jelentése szerint az arlvonal érzékeny pontja továbbra is a Saar és Mosel közötti rész marad. A Moseltől keletre az Apach medre, a másik oldalon pedig a Saar partja kedvező védelmi vonala alkotnak. Tegnap élenk jóiról és tűzérési tevékenység volt mindkét oldalról, nagyobb csapatmozdulatok azonban nem zajlottak le.

A hadijelentéshez fűzött kommentár szerint lehetséges, hogy ha a németek a diplomáciai tárgyalások szempontjából előnyösnek látják a közeli napokban újabb esetleges német támadással kell számolni.

SPORT**Döntetlenül végeztek az ifjú titánok**

Magyarország B-Románia B 1:1 (1:1)

Bucuresti, 15 ezer néző, bíró Kika Popovici

Bucurestiben ünnepélyes keretek között ütközött meg a két ország B. válogatottja. A román és magyar zászlókkal feldíszített nézőtérren megjelent Marinescu rendőrnagy, a Szövetség elnöke, valamint Bárdossy magyar követ, a követség tagjaival.

A mérkőzés esős időben, sáros, csuszós pályán folyt le. A mérkőzés során a román csapat többször támadott, azonban a magyar védelem — a legjobb magyar csapatrészt — kitűnően állt a lábán és visszaűlcsitotta a támadásokat. A mérkőzés végig lovagias keretek között, fair módon folyt le és élénk, látványos, izgalmas volt.

A mérkőzést magyar támadások vezetik be. A magyar csapat hamarabb kap lábra, irányítja a játékot és az első negyedórán főlényben ma-

rad. A 15. percben a belső hármas kitűnő összjátéka után Nemes Hidasihoz játszik, aki a bal felső sarokba lö (1:0). Lassanként a románok jönnek fel és román főlény alakul ki. A 36. percben Nemes felpályán faultolja Dragant. A szabadrugást Petrescu lövi, a labda Constantinescu-Grecuhoz kerül, aki bevágja (1:1).

Szünet után ismét változatos támadások perdülnek. A 6. percben Nistor a 16-oson belül kézzel akasztja Váradit, de a bíró nem íél büntetést. A 10. percben Gica Popescu gólt lö, de a bíró offszeid címén nem adja meg. A román csatársor támad, de az erőteljes magyar védelemmel szemben nem boldogulnak. A mérkőzés vége felé ismét feljön a magyar csapat. A 43. percben szorongat a csatársor, négyszer is román védőköt

pattan vissza a labda, mikor Sütő belövi. A bíró azonban offszeid címén ezt is lefújja.

A román csapat legjobb csapatrésze a védelem, a halvesorból Nistor emelkedett ki, Demetrovici jó, Dragan gyengébb volt. A csatársorból Ghica Popescu volt a legjobb, mellette Constantinescu-Grecu vál ki. A többiek — kezdők.

A magyar együttesből is a védelem volt a legjobb csapatrészt. A halvesorból a magyar csapat legjobbját, Tóth centerhalf tűnt ki. A csatársorból Sütő és Váradit tetszetek.

Kika Popovici bíró jól vezette le a mérkőzést.

A Románia-Magyarország válogatott mérkőzésről a „Magyarország” hétfő reggeli számában többoldalas részletes tudósításban számolunk be.

A Magyar Népközség tisztelő látogatást tett Todoru prefektusnál

(Nagyvárad.) A Magyar Népközség nagyváradi és biharmegyei tagozatának képviselői dr. Soós István képviselő városi elnök, Markovics Kálmán megyei elnök, valamint Árvay Árpád főtitkár felkeresték Todoru Valer tábornok-prefektust és üdvözltek a magyar lakosság nevében. Kifejezték reményüket, hogy harmónikus együttműködést sikerül létrehozni a román és magyar lakosság között. Kérték a prefektust, hogy fogantatson intézkedéseket a mezőgazdasági munkálatok megindítására, különösen a nagyszalontai és bihardioszegi területben. Ezután még több időszerű kérdést vitattak meg, a prefektus jóindulatot mutatott.

A bucurestii egyetem jogi fakultása diákjai beléptek a Nemzeti Diákfrontba

Bucurestiből jelentik: A bucuresti egyetem jogi fakultásának diákjai gyűlést tartottak, amelyen elhatározták a Nemzeti Diákfrontba való belépést. A gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, amely támogató szavakkal fejezi ki a diákság hűségét Ófelsége iránt és a román diákság készségét, hogy szükség esetén feláldozzák életüket a hazáért.

MAGYARSÁG

korán reggel minden trafikban kapható

Rádió műsor

Hétfő

BUCURESTI. 7.30 Rímikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvos tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport vízállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. — 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.30 Fuvolanégyes. 20.15 Rádiózenekar. 20.45 Hírek. 21.35 Zongorahangverseny. 22.05 Schubert-négyes. 22.30 Hírek. 23.45 Hírek.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Cigányzene. 14.30 Tudnivalók a légoltami gyakorlatokkal kapcsolatban. 14.45 Országos Postászenekar. 17.15 Diákfelőrá. 18.15 Néprajzi hangfelvétel. 18.45 A Rádió szalonzenekara. 19.45 Mekkából Medinába. Előadás. 20.25 Énekszámok. 20.50 Humoreszk. 21.10 Az Operaház zenekara. 23 Hangfelvétel. 24.25 Cigányzene.

Németország az áttelepítés alá kerülő németek részére eleinte kártérítést követelt

A nagyobb baltikumi városokban sok hazatelepítésre váró német torlódott össze

A németek Észtországban kötelesek bútoraikat és mezőgazdasági szerszámaikat is otthagyni

(Róma). A római „Corriere della Sera” behatóan foglalkozik a Balti-államokban élő németek „menekülésszerű” gyorsasággal megkezdett áttelepítésével. Ez az áttelepítési akció — mondja a lap — egyik része a német-orosz megegyezésnek, amely szabadkezet biztosít Stalinnak ezen a területen. A Balti-államokban működő német iskolák tanterveit már szeptember 10-én hozzáigazították a németországi iskolák tantervéhez. Mult vasárnap a lutheránus papok a német protestáns templomokban egységesen előírt prédikációt tartottak a zsidó nép egyiptomi kivonulásáról. A prédikáció hivatalból kiosztott kéziratát szeptember 10-én keltezésű. Az áttelepítésre kerülő lakosság részére Németország eleinte kártérítést követelt. Rigában és Reválban, de mindkét kormány ezt a követelést, valószínűleg Moszkva tanácsára, azzal a megokolással utasította vissza, hogy nem ők rendelték el a balti németek áttelepítését. Az olasz lap jelentése szerint egyébként Oroszország már most úgy kezeli a Balti-államokat, mintha a szovjeturalomhoz tartoznának és polgáraikat, mintha orosz alattvalók lennének. A Balti-államokkal szembeni politikájában Moszkva igénybe vette annak a néhány ezer elégedetlen embernek a szolgálatait, akik ezekben az államokban rokonszenveznek vele, valamint az annakidején Oroszországba menekült elemeket, akik most visszakerülnek hazájukba. A többi már magától fog jönni.

Ami a finnekkel illeti, az olasz lap úgy tudja, hogy előbb-utóbb mégis csak lemondanak négy kisebb szigetéről.

Egyelőre nem valószínű, hogy Oroszország messzebbmenő követeléseket támasszon, vagy azok mellett kitarison, mert ez háborúra vezetne. Néhány napon belül valószínűleg már tudni lehet azt is, hogy ki bántorította Finnországot ellenállásra.

Az észtországi német lakosság áttelepítésére vonatkozó megegyezés körül a „Neue Zürcher Zeitung” szerint még nagy nehézségek vannak. Az észt kormány ugyanis ellenzi, hogy az őslakó balti németek részére optálási jogot adjon az észt és német állampolgárság közötti vá-

lasztásra, valamint arról sem akar hallani, hogy az áttelepített németek által Észtországban hagyott értéktárgyakért kártérítést fizessen.

A nehézségek miatt a különböző vegyes lakosságú városokban

rengeteg hazatelepítésre váró német torlódott össze, aki már az első hírekre otthagya a lakását, üzletét, hirtokát.

Dorpatban még sikerült rábírni a németeket, hogy egyelőre maradjanak az eddigi lakásaikban. A többi kíváncsi középületekben és német házaknál helyezik el, míg az élelmiszerükkel a német kuliur szövevény gondoskodik népkonyhák felállításával.

A német iskolákat egyébként már mindenütt bezárták.

Az említett nehézségek miatt az első csoportokat valószínűleg csak a hét végén indítják el Németország felé. Elsősorban a betegeket, azután a nőket és gyermekeket szállítják el, míg

a kenyérkereső férfiak visszatelepítése aligha kezdődhet még október vége előtt.

A visszatelepítésre kerülő németek csak annyit vihetnek magukkal, amit sajátkezüleg elvonnak elszállítani, de bútorukat kötelesek Észtországban hagyni, ugyancsak a mezőgazdasági szerszámaikat is, amelyekről elismervényt kapnak. Arról van szó, hogy ezeket a vagyontárgyakat később utánuk fogják szállítani.

Nagyvárad anyakönyve

Születés:

Steuer Éva, Hirschmann Julia, Pantea Magdalene, Törjek Éva, Brândușek Dumitru, Lőrincz Erzsébet, Muntean Leni, Malcsai Elvira.

Házasság:

Nistor Alexandru — Keceli Mária, Sălăgean Josif — Kiss Juliánna, Szalay László — Sas Juliánna, Durkó Imre — Rotter Erzsébet.

Halálozás:

Szegő Imréné 59 év, Deák Sándor 27 év, Perl Mayerné 77 v, Hollósy Gyula 77 év, Pop Francisc 6 hét, özv. Sarkadi Bálintné 72 év, Bogdandi Dániel 38 év, özv. Klausner Lajosné 62 év, özv. Löwi Hermanné 65 év, Bartus Sándor 77 év.

Apróhirdetések

ÁLLÁS

Fiatat, tiszta kislány azonnal felvétetik magános úrnőhöz. Str. Moldova 58-a. 4417.

Gyakorló t. lapárust Nügesztelép és környékére, bevezetett helyekre legkevesebb 2000

2500 lei biztos havi jövedelemmel fél napi (délelőtti) elfoglaltsággal felvesz a „Magyarság”. Jelentkezni a kiadóhivatalban. Piafa Mihai Viteazul 4.

Cipész segédek, eksz vásárn munkára felvétetnek. Calea Victoriei 46 szám. 4418

Molnár segéd felvétetik beutkosztra, azonnali belépésre. Szegedi Stefan Moara, Vadul Crisul (Rév). 4423

Bejárónő, ki perfekt főz, felvétetik. Kurtág, Miron Pompihu utca 9. 4422

Főzni tudó bejárónőt keres. Str. Nic. Iorga 14, emelet, jobb szoba. 4421

Csizmadia segédet felveszek elja munkára, esetleg zörcse is kiadom. Piafa Iosia 28. 4419

Elsőrendű női szabósnak egy jó férfimunkás felvétetik. Pülöp-szalón, színház mellett balra, Adorján ház. 4393

Jó főző idősebb mindenek szakácsné azonnalra felvétetik. Jelentkezés reggel 8-tól délután 2-ig. Genici, Str. Delavrancea 33. 4350

Szalón csomagolásban gyakorlott leányokat felvesz „Mignon” csokoládéház Str. Bratianu 2. 4403

Jó bizonyítványokkal rendelkező mindenest november elsejére felveszek. Wildené, Parcul Carmen Sylva 2. 4413

Orth. zsidó körökben bevezetett ügynököt keresek. Címét adja le a kiadóba. 4307

ETEL-ELADA

Új konyha berendezés eladó Str. Dobrogea 6. 4421

KÜLÖNFÉLE

Perccenéseket, bérlőket vendéglőbe keresek. Trafik, kenyérüzletek, fűszerüzletek, bodogák kiadók. Székely, Tudor Vladimirescu 1. 4424

LAKÁS

Kiadó szoba konyhás szép szuterén lakás. Str. Ep. Pavel 17. 4376

Egy szoba, konyha, speiz kiadó. Str. Cogălniceanu 2-c. 4341

Egy szoba, konyha, fürdőszobás lakás, összes mellékkeliségekkel november elsejére kiadó. Str. N. Presan 12. 4374

NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉGNÉL ORADEA